

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра світової літератури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної
роботи

 О.Б. Жильцов

«11» 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Історія світової художньої культури:
Історія зарубіжної художньої культури**

для студентів

спеціальність: 035 Філологія

спеціалізація: 035.01 Українська мова та література

освітня програма:

035.01.04 Зарубіжна література та світова художня культура

Освітній рівень: другий (магістерський)

Розробники: *Т. І. Тверітінова*, доцент кафедри світової літератури,
кандидат філологічних наук, доцент;
Г.Є. Шовкопляс, доцент кафедри світової літератури,
кандидат філологічних наук, доцент.

Викладачі: *Т. І. Тверітінова*, доцент кафедри світової літератури,
кандидат філологічних наук, доцент;
Г.Є. Шовкопляс, доцент кафедри світової літератури,
кандидат філологічних наук, доцент.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури
Протокол від 29 серпня 2019 року № 1
Завідувач кафедри _____ (Ю.І. Ковбасенко)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми
«Зарубіжна література та світова художня культура»
29 серпня 2019 р.
Гарант освітньої програми: _____ (Ю.І. Ковбасенко)

Робочу програму перевірено
_____ 2019 р.
Заступник директора Інституту філології
з науково-методичної та навчальної роботи _____ (Заяць Л.І.)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол №

ЗМІСТ

1.	Опис навчальної дисципліни.....	4
2.	Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
3.	Результати навчання за дисципліною.....	5
4.	Структура навчальної дисципліни.....	9
5.	Програма навчальної дисципліни.....	10
6.	Контроль навчальних досягнень.....	17
7.	Навчально-методична картка дисципліни.....	22
8.	Рекомендовані джерела.....	23

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Історія світової художньої культури	
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	7/210
Курс	5
Семестр	9-10
Кількість змістових модулів з розподілом	14
Обсяг кредитів	7
Обсяг годин, у тому числі:	210
Аудиторні	56
Модульний контроль	14
Семестровий контроль	30
Самостійна робота	110
Форма семестрового контролю	Залік – 9 семестр, екзамен – 10 семестр

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Історія світової художньої культури: Історія зарубіжної художньої культури	
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120
Курс	5
Семестр	9
Кількість змістових модулів з розподілом	4
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, у тому числі:	120
Аудиторні	32
Модульний контроль	8
Семестровий контроль	15
Самостійна робота	65
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Історія світової художньої культури: Історія зарубіжної художньої культури» передбачає формування таких компетенцій:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Вільне володіння державною мовою як засобом ділового спілкування.
	ЗК-10	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
	ЗК-12	Здатність проведення досліджень на належному рівні
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК-1	Здатність вільно орієнтуватися в різних літературознавчих та лінгвістичних напрямках і школах
	ФК-3	Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки
	ФК-4	Володіння методами наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів
	ФК-6	Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з літературознавства й мовознавства, зарубіжної літератури та світової художньої культури тощо.
	ФК-7	Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в літературознавстві й культурології.
	ФК-10	Здатність планувати, організовувати, здійснювати і презентувати прикладне дослідження в галузі філології.

3. Результати навчання за дисципліною

Знання та розуміння	ПРН-3-1	Демонструвати глибокі знання в галузі гуманітарних наук, розуміти світоглядну роль гуманітаристики в розвитку світової цивілізації і власної країни.
	ПРН-3-3	Демонструвати поглиблені знання і розуміння загальних властивостей художньої літератури як мистецтва слова; розуміти літературу як систему систем; розуміти еволюційний шлях розвитку українського і світового літературознавства в контексті культури; мати знання про специфіку поетики літературного твору (художнього тексту) та множинність його інтерпретацій; Усвідомлювати природу і сутність національних традицій у галузі літератури і мистецтва.
Застосування знань та розумінь	ПРН-У-2	Демонструвати належний рівень володіння державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати своїх досліджень державною та іноземною мовами.
	ПРН-У-7	Використовувати професійно профільовані знання із зарубіжної літератури та світової художньої культури, порівняльного

		літературознавства для дослідження перебігу та особливостей світового літературного процесу.
Формування суджень	ПРН-С-1	Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення, аргументуючи власну точку зору.
	ПРН-С-2	Цінувати різноманіття та мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.
	ПРН-С-3	Характеризувати теоретичні та практичні аспекти літературознавства.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№ пор.	Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторна робота			
		Усього	Лекції	Семінари	Сам. роб.
IX семестр					
Змістовий модуль I. Історія зарубіжної художньої культури: від Стародавнього Світу до Нового часу					
Тема 1	Вступ. Культура Стародавнього Світу. Основні риси культурного прогресу первісного суспільства. Антична культура. <i>Теми для самостійного вивчення:</i> Культура Стародавнього Сходу: Єгипет, Індія, Китай. Біблія як пам'ятка світової культури.	14	2	2	10
Тема 2	Західноєвропейська культура Середньовіччя та Відродження: соціально-політичне життя, релігія, наука, освіта. Лицарська культура. <i>Теми для самостійного вивчення:</i> Культура Візантії. Культура арабо-мусульманського Сходу.	12	2	2	8
Тема 3	Епоха Реформації та Контрреформації: релігійна ситуація, політико-правова думка, наука, освіта.	4			4
	Модульний контроль № 1	2			
	Разом за модулем № 1	32	4	4	22
Змістовий модуль II. Історія зарубіжної художньої культури XVII-XIX століть					
Тема 4	Доба Просвітництва: філософія, релігія, наука, освіта, мистецтво, література. <i>Теми для самостійного вивчення:</i> Філософська думка в епоху Просвітництва. «Енциклопедія» та енциклопедисти.	10	2	2	6
Тема 5	Західноєвропейська культура XIX століття: соціальні проблеми, політико-правові аспекти, наука, освіта, літературно-мистецькі пошуки. <i>Теми для самостійного вивчення:</i> Релігійно-філософська свідомість, розвиток науки та освіти. .	11	2	2	7
	Модульний контроль № 2	2			
	Разом за модулем № 2	23	4	12	6
Модуль III. Змістовий модуль III. Історія європейської художньої культури межі XIX-XX століть.					

Тема 6	Прерафаеліти і прерафаелізм. Відродження традиційних ремесел. Праці з естетики Д. Рьоскіна. В.Моріс–теорія прикладних мистецтв. Рух Мистецтва і Ремесл Спільнота художників Братерство Прерафаелітів. Відродження духу Старої Англії. Жіночі образи (фатальна жінка). Увага до книжкових ілюстрацій, майстерність оформлення деталей. Привнесення у жанровий живопис літературних сюжетів.	12	2	2	8
Тема 7	Імпресіонізм. Символізм. Паризький салон зневажених. Картини К. Моне. Концепція нового живопису. Розуміння пленеру. Стиль імпресіонізму у музиці (творчість Дебюссі). Стиль імпресіонізму в літературі (Чехов, Бунін). Символізм і імпресіонізм.	14	2	2	10
	Модульний контроль № 3	2			
	Разом за модулем № 3	28	4	4	18
Змістовий модуль IV. Художня культура Західної Європи та США в XX столітті.					
Тема 8	Авангардистські течії початку XX століття: дадаїзм; сюрреалізм; експресіонізм. Історія терміну авангардизму. Впливи нових філософських вчень на формування авангардистських течій. Дадаїзм. Кабаре Вольтер та журнал Дада. Сюрреалізм. Автоматичне письмо. Творчість Далі та Магретта. Експресіонізм як болісна реакція на події I Світової війни. Принцип емоційного висловлення. Мотиви болю і крику. Експресіонізм у живописі (гр. Міст; Ед. Мунк; О. Дікс). Експресіонізм у театрі та кінематографі.	7	2	2	3
Тема 9	Молодіжна контркультура. Протиставлення традиційної культури та культури андеграунду. Домінування чуттєво-емоційних переживань буття поза межами логічних методів пізнання. Студентські та молодіжні революції 60-х років. Феномен 1968 року. Протиставлення термінів контркультура та субкультура. Рух хіпі (60 рр.) та рух панків (70 рр.). Перетворення контркультури на мейнстрім та класику: перформанс і хеппінінг у сучасному театрі	6	2		4
Тема 10	Постмодернізм в архітектурі. Живопис постмодернізму. Музика постмодернізму. Живопис постмодернізму визначено наступними характеристиками: колаж; бриколаж; стилізація; спрощення; руйнування меж між високим та низьким. Принцип «вареного». Еклектика фетишизм. Кітч як досягнення «дуже гарного» (С.Кіа; Ф.Клементо; С.Куккі). Музика постмодернізму: цитування та стилізація, звуконаслідування, використання можливостей аудіо записів джаз. Астер Пьяццола, Лучано Беріо, В. Мартін	7		2	5
	Модульний контроль № 4	2			
	Разом за модулем № 4	22	4	4	12
	Проміжний семестровий контроль	15			
	Модульний контроль	8			
	Разом за навчальним планом	120	16	16	65

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

Історія зарубіжної художньої культури: від Стародавнього Світу до Нового часу

Лекція 1. Вступ. Поняття про культуру. Культура Стародавнього Світу. Основні риси культурного прогресу первісного суспільства. Антична культура (2 години).

Загальне поняття про культуру: теорія культури, визначення, складові та функції культури. Культура та цивілізація (А. Тойнбі).

Культура первісного суспільства. Періодизація первісного ладу. Міфологія та магія у свідомості первісної людини. Зародження мистецтва, його функції та форми. Первісна релігія. Виробнича магія. Анімізм. Тотемізм. Фетишизм. Культ предків. Первісне суспільство. Основні риси родової общини. Неолітична революція.

Культура Античного світу. Стародавня Греція і Стародавній Рим – етапи розвитку античної культури. Антропоморфізм і гуманізм як характерні ознаки давньогрецької культури. Образ людини в мистецтві Стародавньої Греції та Рима. Античний театр та його суспільна роль. Архітектура та скульптура. Наука і філософія.

Доба еллінізму – синтез культури Стародавньої Греції та країн Близького Сходу.

Основні поняття: антропогенез, культура, палеолітичний живопис, міфологічне мислення, матеріальна культура, духовна культура, крито-мікенська культура, давньогрецька міфологія, давньогрецький театр.

Семинар № 1. Картина світу античної культури.

Література:

1. Античная литература / Под ред. А. Тахо-Годи. – М., 1986.
2. Вошинина А.И. Античное искусство / А.И. Вошинина. – М., 1962.
3. Гаспаров М.Л. Занимательная Греция: Рассказы о древнегреческой культуре / М.Л. Гаспаров. – М., 2000.
4. Дмитриева Н. Краткая история искусств. Западноевропейское искусство / Н. Дмитриева. – М., 1983.
5. Куманецкий К. История культуры Древней Греции и Рима / К. Куманецкий. – М., 1990.
6. Парандовський Я. Міфологія / Я. Парандовський. – К.: Молодь, 1977.
7. Підлісна Г. Світ античної культури / Г. Підлісна. – К., 1989.
8. Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури / В.С. Полікарпов. – Харків, 1995.
9. Тойнбі А. Постигание истории / А. Тойнби. – М., 1982.

Лекція № 2. Західноєвропейська культура доби Середньовіччя (2 години)

Середньовічна культура як синтез спадку античного світу і народних культур варварів. Дороманський період в історії архітектури: меровінгський (VI-VII ст.) і каролінгський (VIII-IX ст.). Каролінгське відродження. Церковна реформа Карла Великого.

Культура високого середньовіччя (X-XIII ст.). Романський і готичний стилі. Собори в Клюні, Отені. Готичний період (XII-XIV ст.). Собор Паризької Богоматері. «Колодець пророків» в Діжоні.

Середньовічний епос. Пісня про Роланда. Пісня про мого Сіда. Пісня про Нібелунгів. Книжкова мініатюра.

Лицарська культура. Куртуазна література. Творчість трубадурів, труверів. Поезія вагантів. Міська література і театр.

Система освіти. Школи. Університети та їхня організація. Колегії. Знання про природу. Алхімія і наука.

Християнство в середні віки. Формування християнської догматики. Вселенські собори. Папство і організація церкви. Розкол церкви 1054 р. Григоріанська реформа. Чернецькі ордени руху. Єресі та інквізиція. Духовно-лицарські ордени.

Середньовічна філософія. Схоластика та її представники. Вчення Аристотеля та християнство. Фома Аквінський та його діяльність.

Основні поняття: феодалізм, меровінгський період, каролінгський період, романський стиль, готичний стиль, середньовічний епос, лицарська культура, міська культура, ваганти, трубадури, трувери, університети, колегії, християнська догматика, схоластика, містицизм, алхімія.

Семинар № 2. Відродження в Західній Європі: особливості світогляду і художньої культури.

Література:

1. Алпатов М.В. Художественные проблемы Итальянского Возрождения / М.В. Алпатов. – М., 1976.
2. Бахтин М.М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура Средних веков и Ренессанса / М.М. Бахтин. – 2-е изд. – М., 1990.
3. Бицилли П.М. Место Ренессанса в истории культуры / П.М. Бицилли. – СПб., 1996.
4. Брагина Л.М. История культуры стран Западной Европы в эпоху Возрождения / Л.М. Брагина, О.И. Варьяш, В.М. Володарский и др. – М., 1999.
5. Вазари Дж. Жизнеописания наиболее знаменитых живописцев, ваятелей и зодчих / Дж. Вазари. – М., 1956-1971. – Т. 1-5.
6. Данте Алиг'єрі. Божественна комедія / Данте Алиг'єрі. – К., 1973.
7. Єфименко В.В. Культура Відродження. Історія світової культури / В.В. Єфименко. – К., 1994.
8. Лосев А.Ф. Эстетика Возрождения / А.Ф. Лосев. – М., 1982.

Змістовий модуль II

Історія зарубіжної художньої культури XVII-XIX століть

Лекція № 3. Європейська художня культура XVII-XVIII століть (2 години).

Основні художні стилі в культурі XVII-XVIII століть: бароко, класицизм, рококо, ампір. Бароко і класицизм в літературі XVII століття. Теоретики бароко: Б. Грасіан-і-Моралес, Е. Тезауро. Пізнє бароко в архітектурі та творчість Б. Растреллі.

Культура Англії часів Шекспіра і Мільтона. Театр в житті елизаветинського суспільства. Розквіт парадного портрету в англійський період діяльності Ван Дейка.

Розвиток національних художніх шкіл. Лицарі та пікарос в культурі іспанського «золотого віку».

Французька культура від Ренесансу до класицизму. Філософія Р. Декарта. Н. Буало-Депрео та його трактат «Мистецтво поетичне». Н. Пуссен та розквіт першого класицизму: підпорядкованість і розважливність як естетичні цінності. Театр класицизму. Трагедія П. Корнеля «Горацій». Творчість Мольєра. Версаль – велич організаційного начала перед природною стихією, апофеоз абсолютизму. Живопис і культура XVII століття у Франції.

Музичне мистецтво XVII століття. Творчість Й.С. Баха, А. Вівальді, Г. Генделя.

Архітектура та декоративно-прикладне мистецтво. Бароко і класицизм.

Основні поняття: бароко, класицизм, елизаветинське суспільство, театр Шекспіра, «золотий вік» іспанської культури, барочна архітектура, необароко, декоративно-прикладне мистецтво, Версаль, театр Мольєра.

Семинар № 3. Художня культура доби Просвітництва.

Література:

1. Виппер Ю.Б. О разновидностях стиля барокко в западноевропейских литературах XVII века // Ю.Б. Виппер. Творческие судьбы и история. М., 1990.
2. Гнедич П.П. История искусств. Западно-европейское барокко и классицизм / П.П. Гнедич. – М.: Эксмо, 2005. – 144 с.
3. Грищенко В.С. Культура эпохи Просвітництва / В.С. Грищенко // Історія світової культури. – К., 1994.
4. Западноєвропейская художественная культура XVIII века. – М., 1980.
5. Культура Нового часу // Теорія та історія світової та вітчизняної культури. – К., 1992.
6. Литературные манифесты западноевропейских классицистов. - М.: Изд-во МГУ, 1980.
7. Лихачев Д.С. Сады барокко. Сады классицизма // Д.С. Лихачев. Поэзия садов. - Л., 1982.
8. Ніколенко О.М. Бароко, класицизм, Просвітництво. Література XVII-XVIII століть / О.М. Ніколенко. - Харків : Веста : Ранок, 2003 . – 224 с.

9. Прусс И.Е. Западно-европейское искусство XVII века / общ.ред. А.М. Кантора. – М.: Искусство, 1974. – 384 с.

10. Хейзинга Й. Игровое содержание барокко // Й. Хейзинга. Homo ludens. - М., 1992.

Лекція № 4. Художня культура в XIX столітті: романтизм, реалізм (2 год.)

XIX ст. як «вік науки». Наукові відкриття та їхній вплив на соціокультурний процес. Розвиток філософської та суспільної думки (Г. Гегель, І. Кант, О. Конт, Ф. Шеллінг). Індустріальне суспільство та культура повсякденності XIX ст. Техніка, побут, місто. Вікторіанство. Джентльмен як культурне явище. Дендізм.

Особливості художньої культури XIX століття. Художні стилі і напрями. Ампір. Романтизм. Реалізм. Натуралізм.

Архітектура країн Західної Європи.

Європейський живопис XIX ст. Романтичний живопис та його представники (Т. Жеріко, Е. Делакруа, К. Брюлов, О. Кипренський, Дж. Констебл, В. Тернер). Реалістичний живопис та його представники (французькі художники барбізонської школи, російські художники-передвижники).

Європейська література XIX ст. Романтизм як літературно-мистецький напрям: характерні особливості, течії, представники. Реалізм як літературно-мистецький напрям: художні особливості, представники, провідні твори.

Основні поняття: естетика романтизму, передромантизм, культ старовини, містифікація, орієнталізм, салонна культура, реалістична школа живопису, пейзаж барбізонців, позитивізм, вікторіанство, «високе» і прикладне мистецтво.

Семінар № 4. Здобутки світового мистецтва, представлені в музеї східного та західного мистецтва м. Києва (екскурсія в музей)

Література:

1. Бичко І.В. Сучасна світова філософія (XIX-XX ст.) // І.В. Бичко. Філософія. Курс лекцій. – К., 1994.

2. Гулыга А.В. Немецкая классическая философия / А.В. Гулыга. – М., 1986.

3. Зарубежная эстетика и теория литературы XIX-XX вв.: Трактаты, статьи, эссе. – М., 1987.

4. Затонский Д.В. Европейский романтизм / Д.В. Затонский. – К., 1984.

5. Культура XIX-XX сторіччя // Теорія та історія світової і вітчизняної культури. – К., 1993.

6. Миропольська Н.Є. Художня культура світу: Європейський культурний регіон / Н.Є. Миропольська, Е.В. Белкіна, Л.М. Масол, О.І. Онищенко. – К., 2001.

7. Неупокоева И. Общие черты европейского романтизма и своеобразие его национальных путей // Европейский романтизм. – М., 1973.

8. Овсянников Ю. История памятников архитектуры: От пирамид до небоскребов / Ю. Овсянников. – М., 2001.

9. Сорокин П.А. Человек, цивилизация, общество / П.А. Сорокин. – М., 1992.

Змістовий модуль III.

Історія європейської художньої культури межі XIX-XX століть

Лекція № 5. Прерафаеліти і прерафаелізм (2 год.)

Відродження традиційних ремесел (Готичне Відродження) як заперечення промислової революції. Праці з естетики Джона Рьоскіна. Уільям Моріс – теорія прикладних мистецтв. Рух Мистецтва і Ремесла. Спільнота художників «Братерство Прерафаелітів» було засновано у 1848 році, проіснувало лише п'ять років. Відродження духу Старої Англії, кельтської давнини, Середньовіччя. Жіночі образи (поява образу фатальної жінки) та музи художників. Увага до книжкових ілюстрацій, майстерність оформлення деталей. Привнесення у жанровий живопис літературних сюжетів.

Основні поняття: традиційні ремесла та мистецтво; Готичне Відродження; Джон Рьоскін; Братерство Прерафаелітів; відродження духу Старої Англії; образ фатальної жінки; книжкові ілюстрації; літературні сюжети у жанровому живописі.

Семінар № 5. Вплив прерафаелітів на вікторіанську культуру.

Література:

1. Нордау Макс. Прерафаэлиты / Возрождение. М.: Республика, 1995. — 400 с.— (Прошлое и настоящее).
2. Поэтический мир прерафаэлитов. Новые переводы. (на русск. и англ. языках) М.: Центр книги Рудомино, 2013.— 372 с.
3. Прерафаэлизм. Энциклопедия.- Вильнюс: UAB BESTIARY, 2013.- с.640.
4. Пальцев Н.М. Суть творчества, суть чудотворства. // Fowles John The Ebony Tower Eliduc The Enigma Moscow Progress Publishers .- 1980.- s.245.

Лекція № 6. Імпресіонізм, символізм у західноєвропейській культурі (2 год.)

Паризький салон зневажених (1874). Термін Леруа. Картина Клода Моне Враження. Схід сонця. Концепція нового живопису – відображення не предметів реальності, а вражень. Розуміння пленеру. Стиль імпресіонізму у музиці – творчість Дебюссі. Стиль імпресіонізму в літературі (Чехов, Бунін, Коцюбинський, Стефанік). Найближче до стилю імпресіонізму знаходиться символізм (Піссаро, Мане, Дега, Ренуар, Сіслей).

Основні поняття: салон зневажених; враження; концепція нового живопису; пленер; творчість Клода Дебюссі; стиль імпресіонізму в літературі.

Семінар № 6. Стиль імпресіонізму у живописі, музиці та поезії.

Література:

1. Андреев Л. Импрессионизм. – М.: Искусство, 1980.- с.300.
2. Вивчення зарубіжної літератури. В. О. Мухін. Харків: Вид. "Ранок", "Веста". 2002. -139с.
3. В. С. Полікарпов. Лекції з історії світової культури. Навч. посібник. Київ. "Знання". 2002. -359с.
4. Естетика. Навч. видання. За ред. доктора філософських наук професора Л. Т. Левчук, Київ. "Вища школа" 1997.
5. Зарубіжна література ХІХ ст. 10 кл.. Посібник за ред. Ніколаєнко О. М., Мацапури В. І., Хоменко Н. В., Київ: "Академія" - 1999р.
6. Костеневич А. Т. От Моне до Пикассо. Франц. живопись второй половины ХІХ – начала ХХ в. в Эрмитаже.: Л. 1989.
7. Львова Е. П., Сарабьянов Д. В., Борисова Е. А., Фомин Н. Н., Березин В. В., Кабакова Е. П., Некрасова Л. М. Мировая художественная культура. ХІХ век. Изобразительное искусство, музыка и театр (+CD). СПб.: Питер, 2007. – 464с.
8. Українська та зарубіжна культура: Курс лекцій: Київ: ЦУЛ. 2002 – 508с.
9. Художня культура світу. Європейський культурний регіон. Н. Є. Миропольська, Е. В. Белкіна, Л. М. Масол, О. І. Оніщенко.: Київ. "Вища школа". - 2007. - 191с.
10. Ю. Я. Малюга. Культурология. Учебное пособие. Москва. ИНФФА – М, 1998. -278с.

Змістовий модуль ІV. Художня культура Західної Європи та США в ХХ столітті.

Лекція № 7. Авангардистські течії початку ХХ століття: дадаїзм; сюрреалізм; експресіонізм (2 год.)

Впливи нових філософських вчень на формування авангардистських течій. Дадаїзм – створення образу світу як втілення абсурду і випадковості. Кабаре Вольтер (1916) та журнал Дада (1917).

Сюрреалізм – заперечення логіки та логічності (сни, марення, галюцінації). Автоматичне письмо. Живопис С. Далі та Р.Магретта. «Романтична генеза» сюрреалізму. Особливе розуміння творчості та натхнення. Поняття площини «reve» (сновидінь і марення) та «автоматичного письма».

Новаторство сюрреалістів у царині поетичної образності. Поезія Поля Елюара та Луї Арагона.

Експресіонізм виникає як болісна реакція на події І Світової війни. Принцип емоційного висловлення. Мотиви болю і крику. Експресіонізм у живописі (гр. Міст; Ед.Мунк; О.Дікс). Експресіонізм у театрі та кінематографі. Філософсько-світоглядні та естетичні доміанти, які вплинули на розвиток літератури означеної доби. Авангардистські напрями у живописі та поезії перших десятиріч ХХ сторіччя. Співвідношення понять «модернізм» та «авангардизм». Естетична система художніх практик авангардистських напрямів (дадаїзм, сюрреалізм, експресіонізм).

Розкрити співвідношення понять модернізму та авангардизму, підкреслюючи

загальне для них обох прагнення до оновлення та реформації художньо-зображувальної системи. Експресіонізм у двох його напрямках: «лівий» (революційний) та «правий» (містичний). Образно-стильові особливості експресіонізму в німецькому живописі та кінематографі перших десятиріч двадцятого століття. Особливості «лівого» і «правого» (містичного) експресіонізму.

Основні поняття: авангард; співвідношення понять модернізм та авангардизм; дадаїзм; образ світу як втілення абсурду та випадковості; сюрреалізм; культ інтуїції; романтична генеза сюрреалізму; автоматичне письмо; маніфести сюрреалістів; живопис Далі та Магретта; експресіонізм; антимілітаристське спрямування; лівий та правий експресіонізм; мотиви болю та крику; кінематограф експресіонізму.

Семінар № 7. Живопис, кінематограф та поезія сюрреалізму: особливості образотворчої системи.

Література:

1. Антологія французського сюрреалізму. 20-ые годы. – М.: Искусство, - 1994, -740 с.
2. Андреев Л.Г. Сюрреализм. – М.: Искусство, - 1972. – 320 с.
3. Павлова Н.С. Экспрессионизм // Зарубежная литература XX века, Под ред. Л.Г. Андреева, изд. 2-е, исправленное и дополненное,- М., 2004. – 650 с.
4. Пави Патрис Словарь театра. – М.: Искусство, 1991. – 480 с.

Лекція № 8. Молодіжна контркультура другої половини ХХ ст. (2 год.)

Термін Теодора Роззака. Протиставлення традиційної культури та культури андеграунду. Домінування чуттєво-емоційних переживань буття поза межами логічних методів пізнання. Студентські та молодіжні революції 60-х років. Феномен 1968 року. Протиставлення термінів контркультура та субкультура.

Рух хіпі (60 рр.) та рух панків (70 рр.).

Перетворення контркультури на мейнстрім та класику. Перформанс і хепінінг у сучасному театрі. Явище середини сторіччя (midcentury) – становлення „суспільства споживання” та нон-конформізм як реакція - заперечення суцільної бездуховності такого суспільства, „матеріальне” розуміння щастя та успіху. Положення соціолога Маршалла Макклуюена про два типи культури: „культура гаряча і культура холодна.” Роман Джерома Д. Селінджера „Ловець у житті” як маніфест „неонового покоління”. Образ Холдена Колфілда – втілення протесту проти „брехні дорослого світу”. «Терапія мовчання». «Стилі радикальної волі». Перформанс. Хепінінг.

Основні поняття: явище «середини сторіччя», конформізм,

нонконформізм, суспільство споживання, «гаряча» та «холодна» культура, бітники, неонове покоління, сповідальна проза, «терапія мовчання», кемп, перформанс, хеппінінг, рух хіпі; рух панків; співвідношення понять контркультури та субкультури.

Семинар № 8. Зasadничі характеристики мистецтва постмодернізму.

Література:

1. Анджапаридзе Г. Потребитель? Бунтарь? Борец? Заметки о молодом герое западной прозы 60—70-х годов / Георгий Анджапаридзе. — М. : Молодая гвардия, 1982. — С. 188.
2. Бігун Б. Постмодерністський образ світу.// Вікно в світ.- 1999.- №3.- С.88-97.
3. Бегун Б. Превратности парфумерного искусства, или Апология и крах маргинализма.// Вікно в світ.- 1999.- №2.
4. Денисова Т. Н. Історія американської літератури ХХ століття / Т. Н. Денисова. — К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2012. — С. 486.
5. Денисова Т. Н. Нонконформізм середини віку. Людина у постіндустріальному суспільстві / Т. Н. Денисова // Вікно в світ. Література США. — 1999. — № 5. — С. 38—48.
6. Енциклопедія постмодернізму / За редакцією Чарлза Е. Вінквіста та Віктора Е. Тейлора ; наук. ред. перекл. д.ф.н. Олексій Шевченко. — К. : Основи, 2003. — 830 с.
7. Затонский Д. В. Модернизм и постмодернизм. Мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств / Д. В. Затонский. — Х. : Фолио, 2000. — С. 256.
8. Ильин И. Постструктурализм, деконструктивизм, постмодернизм.- М., 1996.-с.256.
9. Пальцев Н. Суть творчества, суть чудотворства. Притчи об искусстве Джона Фаулза.//John Fowles The Ebony Tower. Eliduc. The Enigma.- Moscow: Progress Publishers, 1980.- P.246.
10. Стеценко Е. Н. Судьбы Америки в современном романе США / Е. Н. Стеценко. - М.: Московский рабочий, - 1994.- С.234.
11. Якимович А. Пансион мадам Гайяр, или Безумие разума: Проблема тоталитаризма в конце ХХ века.// Иностранная литература.- 1992.- №4.- С.226-236.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень магістрантів

№ п/п	Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	К-сть одиниць	Модулі 1-4
1.	Відвідування лекцій	1	8	8
2.	Відвідування семінарських занять	1	8	8
3.	Робота на семінарському занятті	10	8	80
4.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	9	45
5.	Модульна контрольна робота	25	4	100
Разом				241
Розрахунок коефіцієнта 241:100=2,41				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання Модуль 1

Тема 1. Культура стародавнього Сходу: Єгипет, Індія, Китай. Біблія як пам'ятка світової культури (10 год.)

Завдання:

1. Прочитати і законспектувати з посібника О.П. Крижанівського «Історія Стародавнього Сходу» розділ «Розвиток мистецтва та літератури в Стародавній Месопотамії».
2. Письмово дати відповідь на питання: «Роль писемності, науки та писарів у месопотамському та єгипетському суспільствах».
3. Схарактеризувати богів єгипетського пантеону: функції, атрибутику, міфологію.
4. Змалювати картину розвитку мистецтв у Стародавній Індії.
5. Дати відповідь на питання: У чому полягають особливості давньокитайської літературної творчості. Найвизначніші китайські літературні пам'ятки (письмово).
6. Підготувати відповідь на питання: Етика та естетика Біблії – священної книги стародавніх євреїв (письмово).

Література:

1. Абрамович С.Д. Біблія як форманта філологічної культури / С.Д. Абрамович. –

К.-Чернівці, 2002.

2. Анисимов А.Н. Искусство стран Востока / А.Н. Анисимов, Л.Н. Гумилев, А.Н. Желоховцев и др. – М., 1986
3. Борзова Е.П. История мировой культуры: В 2 ч. / Е.П. Борзова, И.И. Бурдюкова, Г.В. Скотникова. – СПб., 2000. – Ч. 2.
4. Варга Д. Древний Восток: У начал истории письменности / Д. Варга. – Будапешт, 1985.
5. Керам К. Боги, гробницы, ученые / К. Керам. – СПб., 1994.
6. Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу / О.П. Крижанівський. – К., 2000.
7. Хрестоматія по історії Древнього Востока: В 2 ч. – М., 1980. – Ч. 2.

Тема 2. Культура Візантії. Культура арабо-мусульманського Сходу (8 год.)

Завдання:

1. Прочитати і законспектувати статтю Ю.І. Султанова «Коран як пам'ятка класичної арабської літератури». Розкрити запитання:
 - дати загальну характеристику Корану мусульман;
 - чи пов'язаний світ мусульман зі світом християнства;
 - схарактеризувати мусульманське право (шаріат).
2. Дати відповідь на питання: У чому полягали переваги Візантії перед Заходом в епоху Середньовіччя і як вони реалізувались у сфері культури (письмово).
3. Виписати з монографії О.П. Каждана «Візантійська культура» приклади високих досягнень візантійців у сфері науки, освіти, мистецтва.

Література:

1. Памятники византийской литературы IV-IX веков. – М., 1968.
2. Бычков В.В. Малая история византийской эстетики. – К., 1991.
3. Каждан А.П. Византийская культура / А.П. Каждан. – М., 1968.
4. Султанов Ю.І. Коран як пам'ятка класичної арабської літератури/ Методичні поради до його оглядового вивчення та культурологічний коментар / Ю.І. Султанов // Відродження. – 1995. - № 7-9.
5. Султанов Ю.І. Веди, Біблія, Коран як пам'ятки світової літератури / Ю.І. Султанов // Всесвітня література. – 1999. - № 6.

Тема 3. Епоха Реформації і контрреформації: релігійна ситуація, політико-правова думка, наука, освіта (4 год.)

Завдання:

1. Прочитати і законспектувати з монографії Д. Мак-Алістера «Богословська думка Реформації» такі поняття:
 - протестантизм;

- кальвінізм;
- реформація;
- постреформація.

2. Схарактеризувати стан науки та освіти в добу Реформації та Контрреформації (письмово).

3. Дати відповідь на питання: Архітектура, скульптура і живопис доби Реформації: видатні представники та їхні твори (письмово).

Література:

1. Мак-Алистер Д. Богословская мысль Реформации / Д. Мак-Алистер. – Одесса, 1994.
2. Бенеш Р. Искусство Северного Возрождения / Р. Бенеш. – М., 1973.
3. Очерки из истории гуманистической и реформационной мысли. – М., 1978.
4. Ревункова Н.Ф. Ренессансное свободомыслие и идеология Реформации / Н.Ф. Ревункова. – М., 1988.
5. Эразм Роттердамский и его время. – М., 1989.

Модуль 2

Тема 4. Філософська думка в епоху Просвітництва. «Енциклопедія» та енциклопедисти (6 год.)

Завдання:

1. Прочитати і законспектувати з посібника Ю.І. Ковбасенка «Література Просвітництва» розділ про «Енциклопедію» та енциклопедистів.
2. Схарактеризувати філософсько-релігійний пошук доби Просвітництва (система деїзму та стан традиційних вірувань).
3. Дати відповідь на питання: Наскільки соціально-політичні та правові концепції доби Просвітництва реалізувались у революційних практиках епохи (письмово).

Література:

1. Грищенко В.С. культура епохи Просвітництва / В.С. Грищенко // Всторія світової культури. – К., 1994.
2. Культура Нового часу / Теорія та історія світової і вітчизняної культури. – К., 1992.
3. Западноевропейская художественная культура XVIII века. – М., 1980.
4. Кертман Л.Е. История культуры стран Европы и Америки. – М., 1987.
5. Ковбасенко Ю.І. Література Просвітництва / Ю.І. Ковбасенко // Тема. – 2001. - № 3.
6. Лившиц Н.А. Искусство XVIII века / Н.А. Лившиц, Б.А. Зеркалов, Л.Н. Воронихина. – М., 1976.

Тема 5. Релігійно-філософська свідомість, розвиток науки та освіти в XIX ст.

(7 год.)

Завдання:

1. Прочитати і законспектувати з посібника І.В. Бичка «Сучасна світова філософія (XIX-XX ст.) визначення:
 - філософія ідеалізму, сутність, представники;
 - філософія позитивізму: трактат О. Конта та його вплив на сучасність;
 - утопічний соціалізм, його прихильники та послідовники. Чим закінчилися спроби реалізувати революційно-утопічні програми?
2. Виписати відомі досягнення науки та освіти, які відбулись в XIX столітті.
3. Дати відповідь на питання: Чому з початку XIX століття європейське суспільство вступає в смугу революцій? Як співвідносяться поняття «революція» та «право»?
4. Опишіть панораму літературного пошуку в XIX столітті, боротьбу та зміну напрямів (романтизму, реалізму).

Література:

1. Бичко І.В. Сучасна світова філософія (XIX-XX ст.) / І.В. Бичко // Філософія: курс лекцій. – К., 1994.
2. Гулыга А.В. Немецкая классическая философия / А.В. Гулыга. – М., 1986.
3. Зарубежная эстетика и теория литературы XIX-XX веков: Трактаты, статьи, эссе. – М., 1987.
4. Культура XIX-XX сторіччя // теорія та історія світової та вітчизняної культури. – К., 1993.
5. Нарский И. Западноевропейская философия XIX века. – М., 1976.

Модуль 3

Тема 6. Впливи прерафаелітів на вікторіанську культуру (8 год.)

Завдання:

1. Опрацювати розділи енциклопедії «Прерафаелізм».
2. Підготувати реферати або творчі проекти за опрацьованим матеріалом на наступні теми:
 - Літературні сюжети у живописі прерафаелітів.
 - Жіночі образи у живописі прерафаелітів.
 - Артуріана у живописі прерафаелітів.
 - Прерафаеліти як ілюстратори книжок.
 - Естетична теорія Джона Рьоскіна

Література:

1. Нордау Макс. Префаэлиты/ Возрождение. М.: Республика, 1995.— 400 с.— (Прошлое и настоящее).

2. Поэтический мир прерафаэлитов. Новые переводы. (на русск. и англ. языках) М.: Центр книги Рудомино, 2013.— 372 с.
3. Прерафаэлизм. Энциклопедия.- Вильнюс: UAB BESTIARY, 2013.- с.640.
4. Пальцев Н.М. Суть творчества , суть чудотворства..// Fowles John The Ebony Tower Eliduc The Enigma Moscow Progress Publishers .- 1980.- s.245.
5. Зарубіжна література ХІХ ст. 10 кл.. Посібник за ред. Ніколенко О. М., Мацапури В. І., Хоменко Н. В., К.: "Академія" - 1999.
6. Костеневич А. Т. От Моне до Пикассо. Франц. живопись второй половины ХІХ – начала ХХ в. в Эрмитаже.- Л. 1989.
7. Львова Е. П., Сарабьянов Д. В., Борисова Е. А., Фомин Н. Н., Березин В. В., Кабакова Е. П., Некрасова Л. М. Мировая художественная культура. ХІХ век. Изобразительное искусство, музыка и театр (+CD). СПб.: Питер, 2007. – 464 с.

Тема 7. Стил ь імпресіонізму у європейській художній культурі межі ХІХ-ХХ сторіччя (10 год.)

Завдання:

1. Законспектувати відповідні розділи книги Л. Андрієва «Імпресіонізм» та підготувати реферати або творчі проекти за опрацьованим матеріалом на наступні теми:
 - Значення впровадження пласких кістей для становлення стилю імпресіонізму.
 - Специфіка передавання світу і кольору у живописі імпресіонізму
 - Зміна освітлення пейзажів у живописі імпресіонізму.
 - Особливості звукопередавання у музиці імпресіонізму.
2. Дати письмову відповідь на питання: Творчість Клода Дебюссі.
3. Опрацювати теми: Стил ь імпресіонізму у поезії. Пізній період творчості О. Фета.

Література

1. Андреев Л. Импрессионизм. – М.: Искусство, 1980.- с.300. Вивчення зарубіжної літератури. В. О. Мухін. Харків: Вид. "Ранок", "Веста". 2002. -139с.
2. Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури. Навч. посібник. Київ. "Знання". 2002. -359с.
3. Естетика. Навч. видання. За ред. доктора філософських наук професора Л.Т. Левчук, Київ. "Вища школа" 1997.
4. Зарубіжна література ХІХ ст. 10 кл.. Посібник за ред. Ніколенко О. М., Мацапури В. І., Хоменко Н. В., К.: "Академія" - 1999.
5. Костеневич А. Т. От Моне до Пикассо. Франц. живопись второй половины ХІХ – начала ХХ в. в Эрмитаже.- Л. 1989.
6. Львова Е. П., Сарабьянов Д. В., Борисова Е. А., Фомин Н. Н., Березин В. В., Кабакова Е. П., Некрасова Л. М. Мировая художественная культура. ХІХ век. Изобразительное искусство, музыка и театр (+CD). СПб.: Питер, 2007. – 464с.
7. Українська та зарубіжна культура: Курс лекцій: Київ: ЦУЛ. 2002 – 508с.

8. Художня культура світу. Європейський культурний регіон. Н. Є. Миропольська, Е. В. Белкіна, Л. М. Масол, О. І. Оніщенко.: Київ. "Вища школа". - 2007. - 191с.
9. Малюга Ю.Я. Культурологія. Учебное пособие. – М.: ИНФФА, 1998. - 278с.

Модуль 4

Тема 8-9. Живопис, кінематограф та поезія сюрреалізму : особливості образотворчої системи. (18 год.).

Завдання:

1. Опрацювати перші шість розділів «Антології французького сюрреалізму» та дати відповіді на основні питання.
2. Дадаїзм. Охарактеризувати маніфести Трістана Тцара та Гуго Бааля
3. Сюрреалізм. Створення художнього образу як зближення максимально віддалених реальностей (площин снів та марень). Поняття «автоматичного письма».
4. Навести приклади сюрреалістичної образотворчості з віршів Поля Елюара та Луї Арагона.
5. Поєднання іспанської пісенної традиції та сюрреалістичних новацій у зображувальній поетичній системі Федеріко Гарсія Лорки. («Поема о конте хондо», «Пісні»).
6. Сюрреалізм у живописі. Творчість Сальвадора Далі та Рене Магрітта.
7. Еспресіонізм «лівого спрямування». Стильові доміанти. Поезія Ернста Толлера та драматургія Георга Кайзера.
8. Угрупування художників Міст та «Празький острів» та його наближеність до «правого (містичного) експресіонізму». Творчість Густава Майринка.
9. Надати характеристику циклу фільмів про Дракулу у стилі експресіонізма в німецькому кінематографі 20-х років.

Література:

1. Антологія французького сюрреалізму. 20-ые годы. – М.: Искусство,- 1994, - с.740
2. Андреев Л.Г. Сюрреализм. – М.: Искусство, - 1972, - с.320.
3. Павлова Н.С. Экспрессионизм. // Зарубежная литература XX века, Под ред. Л.Г. Андреева, изд. 2-е, исправленное и дополненное,- М., 2004, - 650 с.
4. Пави Патрис Словарь театра. – М.: Искусство , 1991. –480 с.

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ п/п	Критерії	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Визначення наукового поняття, яке досліджується	1 бал
2.	Добір достатньої кількості цитат та дотримання правил їх оформлення	1 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту художніх творів. Виклад цитат у логічній послідовності.	4 бали
4.	Базові уявлення про загальні властивості літератури як мистецтва слова, про закони побудови художнього твору, літературні стилі.	2 бали
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (назва, план, основна частина, висновки, список використаних джерел)	2 бали
Разом		10 балів

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться за допомогою 4 контрольних робіт, що складається з тестування і розгорнутих відповідей на запитання.

Тестування проводиться з використанням ЕНК «Історія світової художньої культури: Історія зарубіжної художньої культури»

<https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=20264>

Максимальна оцінка 25 балів.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

	Оцінка
Відмінно 24-25	Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)
Дуже добре 20-23	Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (рівень вище середнього)
Добре 17-19	Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)
Задовільно 14-16	Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (рівень нижче середнього)
Достатньо 11-13	Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (рівень нижче середнього)
Незадовільно 8-10	Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)
Незадовільно 5-7	З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль з дисципліни проводиться відповідно до робочого навчального плану у вигляді вирахування максимальної суми балів в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою. Під час встановлення суми балів враховується засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з 4 кредитних модулів і оцінюється за результатами поточного контролю (поточного опитування, виконання самостійної роботи, робіт на семінарських заняттях тощо) протягом семестру (див. 6.1). Вивчення дисципліни завершується заліком.

Кількість балів, набраних магістрантом за 9 семестр, визначаємо за допомогою коефіцієнта 2,16. Отриманий показник успішності за 100-бальною шкалою оцінювання переводимо в рейтингову шкалу оцінювання. Під час заліку студент має право відповісти на додаткові запитання, щоб поліпшити свою оцінку.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань(умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Модуль I.

1. Концепція античної культури в працях О.Ф. Лосева та Г.С. Кнабе.
2. Картина світу грецької міфології.
3. Боги грецького пантеону: функції, атрибутика, міфологія.
4. Троянський цикл міфів та його трансформація в світовій літературі.
5. Архітектура грецьких храмів.
6. Грецький театр та його представники (Есхіл, Софокл, Евріпід).
7. «Римський міф» та його найбільш відомі персонажі.
8. Римська релігія: пантеон, його структура, відмінність від грецького пантеону.
9. Римська поезія «доби Августа»: Гораций, Овідій.
10. Архітектурні пам'ятки давнього Рима. Рим як прообраз столиці Імперії.
11. Періодизація історії середніх віків та історії культури, значення та особливості кожного періоду.
12. Релігійно-культурне життя монастирів.
13. Міське життя та міська література XII-XIV століть.
14. Європейські університети: виникнення, структура, система навчання.
15. Героїчний епос середніх віків.
16. Романський та готичний стилі європейської архітектури.
17. Хронологічні та змістові особливості культури Відродження в країнах Західної Європи.
18. Данте Аліґ'єрі – представник італійського Проторенесанса. «Божественна комедія» як синтез середньовічного та ренесансного світогляду.
19. Література європейського Відродження: представники, провідні твори.
20. Мистецтво італійського Відродження.

Модуль II

1. Бароко: загальна характеристика стилю в архітектурі, скульптурі, живопису.
2. Бароко в світовій літературі: видатні представники, твори, характерні ознаки.
3. Розвиток французького живопису і культури XVII-XVIII ст.
4. Розвиток музичного мистецтва в XVII-XVIII ст. Віденська класична школа музики (Й. Гайдн, В.А. Моцарт, Л. Ван Бетховен).
5. Архітектурний комплекс Версаля як приклад «великого стилю».
6. Роль італійських архітекторів в створенні ансамблів Петербурга, Царського Села, Петергофа.
7. Класицизм: теоретично-естетичне підґрунтя, видатні представники в живописі, скульптурі, архітектурі, зразки класичного мистецтва.
8. Доба Просвітництва: характерні особливості, розвиток філософської думки, представники.
9. Рококо – стиль галантної культури. Феномен галантної культури. Шлюб і

родина в XVII-XVIII ст.

10. Дворянство як вищий прошарок суспільства: повсякденне життя, виховання, освіта, місце в суспільстві.
11. Доба романтизму: хронологічні межі, характерні особливості, розвиток мистецтва, представники, провідні твори.
12. Наполеонівська доба та її відображення в мистецтві першої третини XIX ст.
13. Розвиток живопису доби романтизму: представники, провідні твори, теми, образи.
14. Французький та англійський парки як зразки культури ландшафтного дизайну.
15. Розвиток літератури доби романтизму: характерні особливості, представники, провідні твори.
16. Доба реалізму: характерні особливості, представники, провідні твори.
17. Видатні зразки європейських архітектурних здобутків XIX століття.
18. Живопис доби реалізму: представники, теми, ідеї. Образи.
19. «Франція доби Бальзака»: загальний портрет життя суспільства в творах видатного письменника-реаліста.
20. Порівняльна характеристика мистецтва романтизму і реалізму.

Модуль III.

1. Літературні сюжети у живописі прерафаелітів.
2. Жіночі образи у живописі прерафаелітів.
3. Артуріана у живописі прерафаелітів.
4. Прерафаеліти як ілюстратори книжок.
5. Естетична теорія Джона Рьоскіна.
6. Історія виникнення Братства Прерафаелітів.
7. Впливи прерафаелітів на розвиток культури вікторіанства.
8. Відродження традиційних ремесел як протипага промисловій революції.
9. Шекспірівські образи та сюжети у творчості прерафаелітів.
10. Відродження духу Старої Англії у живописі прерафаелітів.
11. Значення впровадження плоских кістей для становлення стилю імпресіонізму.
12. Специфіка передавання світу і кольору у живописі імпресіонізму.
13. Зміна освітлення пейзажів у живописі імпресіонізму.
14. Особливості звукопередавання у музиці імпресіонізму. Творчість Клода Дебюссі.
15. Стиль імпресіонізму у поезії. Пізній період творчості О.Фета як передтеча становлення імпресіонізму в поезії.

Модуль 4.

1. Співвіднесеність понять «модернізм» та «авангардизм».

2. Дадаїзм. Маніфести Трістана Тцара та Гуго Бааля
3. Сюрреалізм. Створення художнього образу як зближення максимально віддалених реальностей (площин снів та марень). Поняття «автоматичного письма».
4. Навести приклади сюрреалістичної образотворчості з віршів Поля Елюара та Луї Арагона.
5. Сюрреалізм у живописі. Творчість Сальвадора Далі та Рене Магрітта.
6. Еспресіонізм «лівого спрямування». Сильові доміанти.
7. Поезія Ернста Толлера та драматургія Георга Кайзера.
8. Угрупування художників Міст та «Празький острів» та його наближеність до «правого (містичного) експресіонізму». Творчість Густава Майринка.
9. Цикл фільмів про Дракулу у стилі експресіонізма в німецькому кінематографі 20-х років.
10. Явище «середини століття». Формування культури «суспільства споживання». Розрізнення «гарячої» та «холодної» культури.
11. Портрет «ідеальних споживачів» у повісті Жоржа Перека «Речі».
12. Рух бітників — емоційний виклик нонконформістської свідомості.
13. Успіх роману Джерома Девіда Селінджера «Ловець у житі» як маніфесту літератури нонконформізму.
14. Особливості стилю роману Селінджера «Ловець у житі».
15. Рух хіпі та естетика хіпі. Рух панків у 70-ті роки.
16. Характеристика молодіжної контркультури в її принципових аспектах.
17. Виникнення терміну «постмодернізм». Естетичні канони постмодерної свідомості.
18. Поліцентризм — принцип організації живописного простору у постмодернізмі.
19. Гра з мотивами і знаковими темами у постмодерній музиці.
20. Іронічна інтерпретація творів – джерел у живописі постмодерну.

VII. Навчально-методична карта дисципліни «Історія світової художньої культури: Історія зарубіжної художньої культури»

Разом: 120 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 16 год., самостійна робота – 65 год., МК – 8 год, залік

Тиждень	I- II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI
Назва модуля	Змістовий модуль I. Історія зарубіжної художньої культури: від Стародавнього Світу до Нового Часу			Змістовий модуль II. Історія зарубіжної художньої культури XVII-XIX ст.			Змістовий модуль III. Історія зарубіжної художньої культури межі XIX-XX сторіч.				Змістовий модуль IV Історія зарубіжної художньої культури XX сторіччя.				
К-сть балів за модуль	64 бали			59 балів			59 балів				59 балів				
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8							
Теми лекцій	Поняття про культуру. Культура Стародавнього Світу 1 б.	Західноєвропейська культура доби Середньовіччя 1 б.	Європейська художня культура XVII-XVIII ст. 1 б.	Художня культура в XIX столітті: романтизм, реалізм 1 б.	Прерафаеліти і прерафаелізм 1 б.	Імпресіонізм, символізм у західноєвропейській культурі 1 б.	Авангардистські течії початку XX століття. Молодіжна конткультура 1 б.	Засадничі характеристики постмодернізму 1 б.							
Теми семінарських занять	Картина світу античної культури 10 б. + 1 б.	Відродження в Західній Європі: особливості світогляду і художньої культури 10 б. + 1 б.	Художня культура доби Просвітництва 10 б.+1 б.	Здобутки світового мистецтва, представлені в музеї східного та західного мистецтва м. Києва 10 б.+1 б.	Вплив прерафаелітів на вікторіанську культуру. 10 б.+ 1 б.	Стиль імпресіонізму в живописі, музиці та поезії 10 б. + 1 б.	Живопис, кінематограф та поезія сюрреалізму: особливості образотворчої системи 10 б. + 1 б.	Мистецтво постмодернізму 10 б. + 1 б.							
Сам. роб.	Тема 1. 5 б.	Тема 2. 5 б.	Тема 3. 5 б.	Тема 4. 5 б.	Тема 5. 5 б.	Тема 6. 5 б.	Тема 7. 5 б.	Тема 8. 5 б.	Тема 9. 5 б.						
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			Модульна контрольна робота 3 (25 балів)				Модульна контрольна робота 4 (25 балів)				
	241:100 = 2,41 Коефіцієнт 2,41														
Підсумковий контроль	ЗАЛІК														

7. Рекомендовані джерела

Основні:

Підручники :

1. Абрамович С.Д. Світова та українська культура: Навчальний посібник / С.Д. Абрамович, М.Ю. Чикарькова. – Львів: Світ, 2004. – 344 с.
2. Греченко В. Історія світової та української культури. Підручник для вищих закладів освіти / В. Греченко, І. Чорний, В. Кушнерук, В. Режко. – К.: Літера ЛТД, 2006. – 480 с.
3. Дмитриева Н. Краткая история искусств. Западноевропейское искусство. – М., 1983.
4. Грищенко В.С. Історія світової культури / В.С. Грищенко // – К., 1994.
5. Історія світової культури. Навч. посібник / Керівник авторського колективу Л.Т. Левчук. - 3-тє видання, перероблене і доповнене. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 400 с.
6. Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури. – Харків, 1995.

Додаткова:

1. Античная литература / Под ред. А. Тахо-Годи. – М., 1986.
2. Бахтин М.М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура средневековья и Ренессанса / М.М. Бахтин. – М., 1995.
3. Виппер Б.Р. Итальянское Возрождение / Б.Р. Виппер. – М., 1986.
4. Виппер Ю.Б. О разновидностях стиля барокко в западноевропейских литературах XVII века // Ю.Б. Виппер. Творческие судьбы и история. М., 1990.
5. Від бароко до постмодернізму. Том 19: [зб. наук. пр.] / Редкол. : Т. М. Потніцева (відп. редактор) [та ін.]. – Д. : Ліра, 2015.
6. Гаспаров М.Л. Занимательная Греция: Рассказы о древнегреческой культуре / М.Л. Гаспаров. – М., 2000.
7. Гнедич П.П. История искусств. Западно-европейское барокко и классицизм / П.П. Гнедич. – М.: Эксмо, 2005. – 144 с.
8. Гуревич А.Я. Средневековый мир. Культура безмолвствующего меньшинства / А.Я. Гуревич. – М., 1990.
9. Єфименко В.В. Культура Відродження. Історія світової культури / В.В. Єфименко. – К., 1994.
10. Калашников В.В. Культура Древнего мира. Учебное пособие / В.В. Калашников. – СПб.: Изд-во СПбГЭТУ (ЛЭТИ), 2007.
11. Ковбасенко Ю.І. Література Середньовіччя: Навч. посібник / Ю.І. Ковбасенко. – К.: КУ ім. Бориса Грінченка, 2011. – 152 с.
12. Ковбасенко, Ю.І. Література Просвітництва / Ю.І. Ковбасенко // Тема. — 2001. — № 3.
13. Куманецкий К. История культуры Древней Греции и Рима / К. Куманецкий. – М., 1990.
14. Литературные манифесты западноевропейских классицистов. - М.: Изд-во

МГУ, 1980.

15. Литературные манифесты западноевропейских романтиков. - М.: Изд-во МГУ, 1980.

16. Лихачев Д.С. Сады барокко. Сады классицизма // Д.С. Лихачев. Поэзия садов. - Л., 1982.

17. Лімборський, І.В. Європейське та українське Просвітництво: незавершений проект? Реінтерпретація канону і спроба компаративного аналізу літературних парадигм / І.В. Лімборський. — Черкаси, 2006.

18. Лосев А.Ф. Эстетика Возрождения / А.Ф. Лосев. – М., 1978.

19. Лотман Ю.М. Беседы о русской культуре / Ю.М. Лотман. – СПб., 1994.

20. Наливайко, Д.С. Искусство: Направления. Течения. Стили / Д.С. Наливайко. – К.: Мистецтво, 1981.

21. Ніколенко О.М. Бароко, класицизм, Просвітництво. Література XVII-XVIII століть / О.М. Ніколенко. - Харків : Веста : Ранок, 2003 . – 224 с.

22. Ніколенко, О.М. Романтизм у поезії. Г. Гейне, Дж. Байрон, А. Міцкевич, Г. Лонгфелло: Посібник для вчителя. / О.М. Ніколенко. – Харків : Ранок, 2003. – 176 с.

23. Парандовський Я. Міфологія / Я. Парандовський. – К.: Молодь, 1977.

24. Підлісна Г. Світ античної культури / Г. Підлісна. – К., 1989.

25. Прусс И.Е. Западно-европейское искусство XVII века / общ.ред. А.М. Кантора. – М.: Искусство, 1974. – 384 с.

26. Тайлор Э.Б. Первобытная культура / Э.Б. Тайлор. – М.: Наука, 1989.

27. Хейзинга Й. Осень Средневековья / Й. Хейзинга. – М., 1989.

28. Хейзинга Й. Игровое содержание барокко // Й. Хейзинга. Homo ludens. М., 1992.

29. Kołos, Anna. Sceptycyzm w literaturze polskiego baroku. Rozprawa doktorska napisana pod kierunkiem prof. zw. dra hab. Grzegorza Raubo Instytut Filologii Polskiej Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. – Poznań, 2015. – 392 s.

1. Інтермедіальність – література серед інших мистецтв
<http://uastudent.com/intermedialnist-literatura-sered-inshyh-mystectv/>
2. Исследования визуальной культуры <https://culture.hse.ru/vicu/>
3. Терра-культура http://terra.lgaki.info/generation_p/video-art-kak-interpretatsiya-i-prezentatsiya-vizualnoy-kulturyi-v-sovremennom-iskusstve.html
4. Лаборатория исследований визуальной культуры и современного искусства
<http://www.ehu.lt/ru/research/research-centers/laboratorija-issledovanij-vizualnoj-kuljtur-i-sovremennogo-iskusstva>
5. Аналітика культурології <http://www.analiculturolog.ru/journal/archive>
<http://kinopokaz.tv/rezh.php?id=6>
<http://www.ukrlit.vn.ua/info/dict/9rfxc.html>
<http://www.w-shakespeare.ru/library/shekspirovskiy-ekran2.html>
<http://art.1september.ru/articlef.php?ID=200702212>

Робоча навчальна програма з дисципліни «Історія світової художньої культури:
Історія зарубіжної художньої культури».

Укладачі:

Тверітінова Тетяна Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри світової літератури Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка,

Шовкопляс Галина Євгенівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри світової літератури Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.